

MISSATGE DEL SANT PARE FRANCESC
PER A LA QUARESMA 2018
«I el mal augmentarà tant, que es refredarà l'amor de la majoria»
(Mt 24, 12)

Benvolguts germans i benvolgudes germanes,

Una vegada més ens ve a buscar la Pasqua del Senyor. Per preparar-nos per rebre-la, la Providència de Déu ens ofereix cada any la Quaresma, «signe sacramental de la nostra conversió»,^[1] que anuncia i fa possible tornar al Senyor amb tot el cor i amb tota la vida. Com cada any, amb aquest missatge vull ajudar tota l'Església a viure amb goig i amb veritat aquest temps de gràcia; i ho faig inspirant-me en una expressió de Jesús en l'Evangelí de Mateu: «I el mal augmentarà tant, que es refredarà l'amor de la majoria» (Mt 24, 12)

Aquesta frase es troba en el discurs que parla del final dels temps i que està ambientat a Jerusalem, a la muntanya de les Oliveres, precisament allà on començarà la passió del Senyor. Jesús, responent a una pregunta dels seus deixebles, anuncia una gran tribulació i descriu la situació en què es podria trobar la comunitat dels fidels: davant d'esdeveniments dolorosos, alguns falsos profetes enganyaran molta gent fins a amenaçar d'apagar la caritat als cors, que és el centre de tot l'Evangelí.

Els falsos profetes

Escoltem aquest passatge i preguntem-nos: quines formes assumeixen els falsos profetes? Són com «encantadors de serps», o sigui, s'aprofiten de les emocions humanes per esclavitzar les persones i portar-les on volen. Quants fills de Déu es deixen fascinar per les llagoterries d'un plaer momentani, el qual es confon amb la felicitat. Quants homes i dones viuen com encantats per la il·lusió dels diners, que en realitat els fan esclaus del lucre o d'interessos mesquins. Quants viuen pensant que en tenen prou amb ells mateixos i cauen presos de la solitud.

Altres falsos profetes són aquells «xarlatans» que ofereixen solucions senzilles i immediates per als patiments, remeis que tanmateix són completament inútils: quants són els joves als quals se'ls ofereix el fals remei de la droga, d'unes relacions d'«un sol ús», de guanys fàcils però deshonestos. Quants es deixen captivar per una vida completament virtual, en què les relacions semblen més senzilles i ràpides, però que després, dramàticament, no tenen sentit. Aquests estafadors no només ofereixen coses sense valor, sinó que ens prenen el més valuós, com la dignitat, la llibertat i la capacitat d'estimar. És l'engany de la vanitat, que ens fa fatxendejar... i ens fa caure en el ridícul; i el ridícul no té marxa enrere. No és cap sorpresa: des de sempre el dimoni, que és «mentider i pare de la mentida» (Jn 8, 44), presenta el mal com a bé i el que és fals com a veritable, per confondre el cor de l'home. Cadascun de nosaltres, per tant, està cridat a discernir i examinar el seu cor per saber si se sent amenaçat per les mentides d'aquests falsos profetes. Hem d'aprendre a no quedar-nos en un nivell immediat, superficial, sinó a reconèixer quines coses són les que deixen una empremta bona i més duradora al nostre interior, perquè venen de Déu i, certament, serveixen per al nostre bé.

Un cor fred

Dante Alighieri, en la descripció que fa de l'infern, s'imagina el diable assegut en un tron de gel;^[2] casa seva és el gel de l'amor extingit. Preguntem-nos doncs: com es refreda en nosaltres la caritat? Quins són els senyals que ens indiquen que l'amor corre el risc d'apagar-se en nosaltres?

El que apaga la caritat és sobretot l'avidesa pels diners, «arrel de tots els mals» (1 Tm 6, 10); després de la qual hi ha el rebuig de Déu i, per tant, la negació a buscar-hi consol, la preferència per quedar-nos amb la nostra desolació abans que sentir-nos confortats per la seva paraula i els seus sacraments.^[3] Tot això es transforma en violència que es dirigeix

contra els que considerem una amenaça per a les nostres «certeses»: el nen que ha de néixer, l'ancià malalt, l'hoste de pas, l'estranger, així com la persona que no correspon a les nostres expectatives.

També la creació és un testimoni silenciós d'aquest refredament de la caritat: la terra està enverinada a causa dels rebutjos llançats per negligència i interès; els mars, també contaminats, han de recobrir per desgràcia les restes de tants naufragis de les migracions forçades; el cel —que en el disseny de Déu canta la seva glòria— està solcat per màquines que fan ploure instruments de mort.

L'amor es refreda també en les nostres comunitats: en l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* vaig intentar descriure els senyals més evidents d'aquesta falta d'amor, com són: l'accídia egoista, el pessimisme estèril, la temptació d'aïllar-se i d'entaular contínues guerres fratricides, i la mentalitat mundana que indueix a ocupar-se només del que és aparent i, d'aquesta manera, disminuir l'entusiasme missioner.[4]

Què hi podem fer?

Si dins nostre i al nostre voltant veiem els signes que he descrit abans, l'Església, la nostra mare i mestra, a més de la medicina de vegades amarga de la veritat, ens ofereix en aquest temps de Quaresma el dolç remei de l'oració, l'almoïna i el dejuni.

El fet de dedicar més temps a l'oració fa que el nostre cor descobreixi les mentides secretes amb les quals ens enganyem a nosaltres mateixos[5] per buscar finalment el consol en Déu. Ell és el nostre Pare i per a nosaltres vol la vida.

L'exercici de l'almoïna ens allibera de l'avidesa i ens ajuda a descobrir que l'altre és el meu germà: mai el que tinc no és només meu. Desitjaria que l'almoïna es convertís per a tothom en un autèntic estil de vida. De la mateixa manera que, com a cristians, m'agradaria que seguíssim l'exemple dels apòstols i veiéssim en la possibilitat de compartir els nostres béns amb els altres un testimoni concret de la comunió que vivim a l'Església. A aquest propòsit faig meua l'exhortació de sant Pau, quan convidava els corintis a participar en la col·lecta per a la comunitat de Jerusalem: Us «convé» (2 Co 8, 10). Això val especialment en la Quaresma, un temps en què molts organismes fan col·lectes a favor d'esglésies i poblacions que passen per dificultats. I també voldria que en les nostres relacions quotidianes, davant de cada germà que ens demana ajuda, penséssim que es tracta d'una crida de la divina Providència: cada almoïna és una ocasió per participar en la Providència de Déu cap als seus fills; i si ell avui se serveix de mi per ajudar un germà, no proveirà també demà les meves necessitats, ell, que no es deixa guanyar per ningú en generositat?[6]

El dejuni, finalment, debilita la nostra violència, ens desarma i constitueix una ocasió important per créixer. D'una banda, ens permet experimentar el que senten els que no tenen el que és indispensable i coneixen el fibló de la fam; d'altra banda, expressa la condició del nostre esperit, famolenc de bondat i assedegat de la vida de Déu. El dejuni ens desperta, ens fa estar més atents a Déu i al proïsme, inflama la nostra voluntat d'obeir Déu, que és l'únic que sadolla la nostra fam.

Voldria que la meua veu traspassés les fronteres de l'Església Catòlica, perquè us arribés a tots, homes i dones de bona voluntat, disposats a escoltar Déu. Si us sentiu afligits com nosaltres, perquè en el món s'estén la iniquitat, si us preocupa la fredor que paralitza el cor i les obres, si veieu que es debilita el sentit d'una mateixa humanitat, uniu-vos a nosaltres per invocar junts Déu, per dejunar junts i lliurar junts el que puguem com a ajuda per als nostres germans.

El foc de la Pasqua

Convido especialment els membres de l'Església a emprendre amb zel el camí de la Quaresma, sostinguts per l'almoïna, el dejuni i l'oració. Si a molts cors de vegades fa l'efecte que la caritat s'ha apagat, al cor de Déu no s'apaga. Ell sempre ens ofereix una nova oportunitat perquè puguem començar a estimar de nou.

Una ocasió propícia serà la iniciativa «24 hores per al Senyor», que aquest any ens convida novament a celebrar el Sagrament de la Reconciliació en un context d'adoració eucarística. El 2018 tindrà lloc el divendres 9 i el dissabte 10 de març, i s'inspirarà en les paraules del Salm 130, 4: «Però ets tu qui dones el perdó». A cada diòcesi, almenys una església estarà oberta durant 24 hores seguides, per permetre l'oració d'adoració i la confessió sacramental.

En la nit de Pasqua reviuem el ritm suggestiu d'encendre el ciri pasqual: la llum que prové del «foc nou» a poc a poc dissiparà la foscor i il·luminarà l'assemblea litúrgica. «Que la llum de Crist, ressuscitat i gloriós, dissipï les tenebres del nostre cor i del nostre esperit», [7] perquè tots puguem viure la mateixa experiència dels deixebles d'Emmaús: després d'escoltar la paraula del Senyor i d'alimentar-nos amb el pa eucarístic el nostre cor tornarà a cremar de fe, esperança i caritat.

Us beneixo de tot cor i reso per vosaltres. No us oblideu de resar per mi.

Vaticà, 1 de novembre de 2017 Solemnitat de Tots Sants

Francesc

[1] *Missal Romà*, I Dom. de Quaresma, Oració Collecta.

[2] «Sortia el sobirà del regne del dolor fora de la gelada superfície, des de la meitat del pit» (*Infern XXXIV*, 28-29).

[3] «És curiós, però moltes vegades tenim por de la consolació, de ser consolats. Encara més, ens sentim més segurs en la tristesa i en la desolació. Sabeu per què? Perquè en la tristesa ens sentim gairebé protagonistes. En canvi, en la consolació és l'Esperit Sant el protagonista» (*Àngelus*, 7 de desembre de 2014).

[4] Núm. 76-109.

[5] Cf. Benet XVI, Enc. *Spe salvi*, 33.

[6] Cf. Pius XII, Enc. *Fidei donum*, III.

[7] *Missal Romà*, Vigília Pasqual, Lucernari.